

Systematisk reflektion för lärande och utveckling

Marie Söderström och Lis Bodil Karlsson

Bakgrund och syfte

FoU Nordost har under flera år arbetat med att stödja verksamheter i att utveckla systematisk reflektion. Reflektion ger möjlighet att sätta ord på tyst kunskap och uppmärksammar vad personalen behöver mer kunskap om, vilket kan leda till större trygghet i yrkesrollen och ge ökad omsorgskvalitet för de boende.

Metod

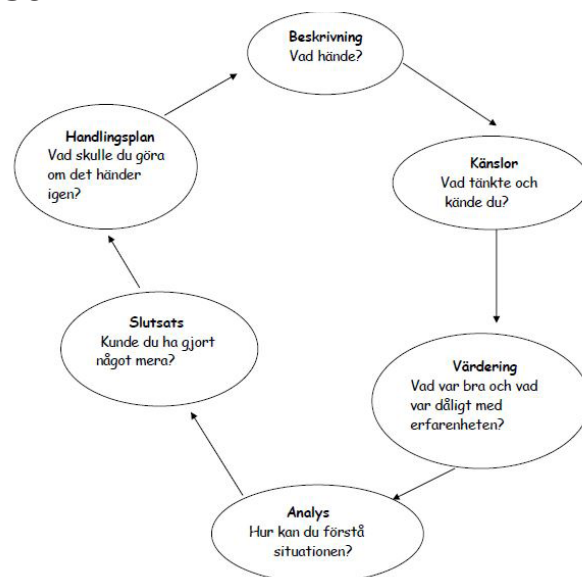
Som en utgångspunkt för reflektionsprocessen används Gibbs' reflektionsmodell. Denna utgörs av en systematisk process i sex steg. Dessa steg genomförs individuellt och i dialog med andra.

Erfarenheter visar att om man tillsammans med andra kollegor genomför denna process ges möjligheter att se situationer på alternativa sätt och därmed kan man öka sitt lärande och sin utveckling.

Reflektionsprocessen börjar med att man beskriver en konkret situation som skapar tankar och känslor. Därefter går man igenom reflektionsprocessens alla steg genom att svara på frågorna i de andra stegen.

Steg i reflektionsprocessen

- Att göra en beskrivning av vad som hänt.
- Att uppmärksamma sina reaktioner och känslor.
- Att ta ställning till värderingar i relation till vad som varit bra eller mindre bra.
- Att analysera att händelsen för större förståelse för vad som egentligen hände samt lärande.
- Att klarlägga vilken slutsats som går att dra av händelsen med en kritisk frågeställning.
- Att utforma en handlingsplan med bakgrund det nyligen lärda.

Reflektionscykeln enligt Gibbs ur Sarvimäki A (red) Reflektioner kring omvårdnad. FoU-rapport 51. Stockholm, Vårdförbundet 1997.

Pågående projekt

På Ångarens vård- och omsorgsboende i Täby kommun driver FoU Nordost ett projekt om professionell reflektion som ett sätt att lära sig att bli en skicklig yrkesutövare, som reflekterar över vad hen gör eller tänker i olika situationer.

Vid projektets start får deltagarna utbildning i Gibbs modell för reflektion. Därefter genomförs systematisk reflektion återkommande, under ledning av utvecklingsledare vid FoU Nordost. Genom följeforskning kommer FoU Nordost att studera om och hur regelbunden reflektion påverkar arbetslaget.